

джен, розробки дієвих, теоретично обґрунтованих методик для впровадження у навчально-виховний процес початкової школи.

Список використаних джерел

1. Виноградова М. Д., Первин И. Б. Коллективная познавательная деятельность и воспитание школьников. – М.: Просвещение, 1977. – 160 с.
2. Вихрущ А., Вихрущ В. Психолого-педагогічні передумови оптимального сполучення індивідуальних та колективних форм учбової діяльності молодших школярів // Молодший школяр: проблеми розвитку. Матеріали науково-методичної конференції «Розвиток особистості молодших школярів у навчально-виховному процесі». – Івано-Франківськ. – «Плай». 2006. – С.5-9.
3. Задоя Е. С. Дидактические условия организации групповых форм учебной работы шестилетних первоклассников: Автореф. дис.... канд. пед. наук: 13.00.01. / Киев, 1989. – 25 с.
4. Морозов А. В. Деловая психология: Учебник для студентов высших учебных заведений. Издание 3-е дополненное и переработанное. – М.: Академический проект, 2005. – 1040 с.
5. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. – К.: АСК., 2006. – 192с.
6. Римащевская Л. С. Технология развития навыков сотрудничества у старших дошкольников. Учебно-методическое пособие. – М.: Центр педагогического образования, 2007. – 112 с.
7. Скрипченко Н. Ф., Кочіна Л. П., Підгорна Н. І. Заняття з дітьми, які не відвідують дошкільних закладів і підготовчих класів загальноосвітніх шкіл. Методичні рекомендації. Частина І. – К.: Рад. школа, 1985. – 72 с.
8. Хуторской А. В. Современная дидактика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.
9. Цукерман Г. А. Зачем детям учиться вместе? – М.: Знание. 1985. – 80 с.

О. В. Штельмах,
асистент,

Криворізький державний педагогічний університет

МОНІТОРИНГ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У 2 КЛАСІ

У статті проводиться аналіз підручника для 2 класу, розглядається доречність проведення моніторингу простеження навчальних досягнень молодших школярів.

В статті проводиться аналіз учебника для 2 класса, рассматривается целесообразность проведения мониторинга отслеживания учебных достижений младших школьников.

In the article the analysis of textbook for 2 form is conducted, expedience of monitoring's realization of educational achievements' watching of junior schoolchildren is examined.

Роль початкової освіти, школи першого ступеня, а отже і відповідальність вчителя, яка покладена на нього, неможливо переоцінити. Це зумовлено декількома причинами: по-перше, фізіологічними та психічними

особливостями дітей даного періоду. Саме в цей час ігрова діяльність поступово перетворюється на навчальну, дитина стає на якісно інший щабель свого життя – вже вона не просто дитина, а учень, який щоденно дізнається щось нове, цікаве, повчальне. По-друге, даний етап шкільної освіти, у порівнянні з іншими етапами, багатий своїми ресурсами, непізнаними можливостями; тому завданням вчителя у даному контексті є розкриття потенціалу учня. Пластичність психіки дитини 7-8 років, її готовність до сприйняття та аналізу, довіра до батьків та вчителя, емоційність та надзвичайна допитливість дає можливість досить легко навчати дітей цього віку та проводити моніторинг їх навчальних досягнень як результату співпраці вчителя й учня [2, с.4].

Сутність моніторингу, засоби його проведення, компоненти досліджують у своїх працях такі вчені, як З. Абасов, М. Аузіна, В. Беспалько, Б. Бітінас, О. Вороніна, Г. Голуб, Ю. Дмитрієва, Е. Зеєра, В. Зубко, К. Кайданова, В. Кальней, В. Копелева, А. Майорова, Д. Матрос, М. Мельников, Г. Пальм, І. Підласий, В. Селіверстов, А. Тайджеман, Н. Форменко, Г. Цехмістрова, В. Ціба, С. Шишов та інші.

Мета нашого дослідження: провести аналіз підручника для 2 класу з англійської мови, розглянути доцільність проведення моніторингу навчальних досягнень учнів у 2 класі та окреслити рівні оцінювання навчальних досягнень учнів як результату проведення моніторингу.

Основною метою кожного уроку з англійської мови має стати загальновідомий девіз: «дійти до кожного учня», не можна зупинятися на півшляху у поясненні, у донесенні матеріалу до учня початкової школи, оскільки без якісної початкової бази знань учень не зможе рушити далі у просторах пізнання нових знань [1, с.134].

Що ж можна вважати підрунтам якісної початкової освіти з іноземної мови? Звичайно ж, її зміст. Ось чому оновлення теоретичних засад на ідеях виховання різнобічно розвиненої особистості, створення нових програм, посібників, довідників та підручників було найважливішим пріоритетом науковців АПН України та спеціалістів МОН України. Над змістом Державних стандартів, програм, підручників протягом 2000-2005 років відбувалась вдумлива, копітка робота у співпраці авторів, учителів, видавців.

Було проведено вдосконалення структурного співвідношення різних видів інформації у підручниках, а саме: значно зменшено питому вагу готових знань на користь засвоєння учнями способів навчання, набуття особистого досвіду творчої діяльності, посилення світоглядного, морально-етичного компоненту змісту.

Нові пріоритети в початковій освіті зумовили зміни й у методичному забезпеченні. Насамперед, це стосується цілковитої видозміни методичного апарату підручників, який став більш розвивальним та диференційованим. Значні здобутки нових підручників у цьому плані відзначають переважна більшість учасників (від 63 % до 96 % респондентів) моніторингу

підручників, що проводився три роки під керівництвом науково-методичного центру середньої освіти МОН України. Крім того, МОН неодноразово проводило круглі столи з вчителями щодо оцінки якості нових підручників. Також важливим є те, що жодна навчальна книга в процесі моніторингу не була визнана невідповідною цілям Державного стандарту і новим програмам.

Як приклад, можемо запропонувати підручник для 2 класу чотирирічної початкової школи загальноосвітніх навчальних закладів, рекомендований Міністерством освіти та науки України, О. Д. Карп'юк «Англійська мова» [5]. Матеріал підручника організовано за циклами уроків, об'єднаних сюжетом з елементами казки. Події сюжету розгортаються у ситуаціях, на яких і побудовано вивчення нового мовного та мовленнєвого матеріалу. Пропонується паралельне оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності в їх реальній послідовності та взаємозв'язку. Кожний розділ підручника завершується повторювальним уроком, організованим за видами мовно-мовленнєвої діяльності. Саме завдяки такому «м'якому» контролю можна провести моніторинг навчальних досягнень учнів не вводячи їх у стресову ситуацію підготовки до самостійної чи тестової роботи. Школярі бачать самі, чого вони досягли при вивченні теми, усвідомлюють свої невеличкі перемоги, колективно радіють своєму прогресу та в разі поганого засвоєння матеріалу співчують і при нагоді допомагають своєму однокласнику «підтянутися» до їх рівня, тобто знову ж таки спрацьовує принцип колективізму та гри на уроці.

При засвоєнні матеріалу багато чого залежить безпосередньо від учителя, як він вміє організовувати колективну діяльність на уроці, наскільки він є компетентним й ознайомленим з психолого-педагогічними особливостями учнів і методичними особливостями підручника, наскільки він любить те, чим займається.

Багато в чому міцність засвоєння матеріалу залежить від комплексності підключення аналізаторів (зорового, слухового, рухового). Ось чому одним із головних завдань педагога є ознайомлення учнів з новими лексичними одиницями теми цікавим, оригінальним, а досить часто ігровим способом. Натомість молодший школяр ніколи не залишиться байдужим, якщо потрапить у світ казки, фантазії, гри і тим більше, якщо разом з ним будуть його друзі.

Принагідно підкреслимо, що ринок перенасичений різноманітними зошитами з друкованою основою, що дозволяє ефективно аналізувати рівень засвоєності знань учнями вдома при підготовці домашнього завдання та сприяє систематизації їх знань, проводити моніторинг навчальних досягнень. Саме моніторинг рівня навчальних досягнень учнів дозволяє спостерігати динаміку успішності учнів. Результат моніторингу частіше всього виявляється в оцінюванні, яке в початковій школі має ґрунтуватися на гуманному, позитивному принципі, що, насамперед, передбачає враху-

вання рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач, і проводиться відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи (наказ МОН України № 755 від 20.08.2008 р.).

Оцінювання є особливою стороною контролю, а педагогічна оцінка виступає його результатом і виражається в оцінних судженнях і висновках учителя, які є її якісними (словесними, вербальними) показниками, або в балах, або в кількісних показниках [6, с.8].

Моніторинг проводиться за чотирима видами мовної та мовленнєвої діяльності: читання, письмо, аудіювання та говоріння, а об'єктами перевірки та оцінювання є:

– мовленнєві уміння й навички (аудіювання, говоріння, читання, письмо);

– знання про мову й мовлення, мовні уміння й навички;

– графічні навички письма і якості ведення зошитів.

Виділяються чотири інтегровані рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Таблиця 1

Рівні навчальних досягнень учнів у початковій школі

Рівні	Бали
1-початковий	1-3
2-середній	4-6
3-достатній	7-9
4-високий	10-12

1 рівень – початковий. Учень уміє писати вивчені слова. Учень знає вивчені найбільш поширені слова, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні. Учень розпізнає та читає окремі вивчені слова. Учень розпізнає на слух вивчені найбільш поширені слова у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.

2 рівень – середній. Учень уміє писати прості непоширені речення. Учень знає вивчені найбільш поширені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні. Учень читає та розуміє окремі прості непоширені речення. Учень розпізнає на слух окремі прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.

3 рівень – достатній. Учень уміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми. Учень уміє робити короткі повідомлення з вивченої теми за опорами, вживаючи прості речення, ставити запитання і відповідає на них з опорою на зразок; у його мовленні є помилки. Учень уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту короткі тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись. Учень розуміє основний зміст, репрезентованих у но-

рмальному темпі, невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.

4 рівень – високий. Учень уміє написати повідомлення за вивченою темою, використовуючи опори. Учень уміє зв'язано висловлюватись відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити питання та відповідати на них; у його мовленні є помилки, які не заважають спілкуванню. Учень уміє читати з повним розумінням короткі тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися або відшукати у словнику, знаходити потрібну інформацію в текстах інформаційного характеру. Учень розуміє основний зміст, репрезентованих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись [8, с.3].

Таким чином, плідна співпраця вчителя й учня покликана чітко відслідковувати рівень знань, що сприяє проведенню моніторингу навчальних досягнень учнів, а комплексний підхід до подачі нового матеріалу на уроці, репрезентованого у підручнику та закріпленому в зошиті лише допоможуть молодшому школяреві якісно засвоїти новий матеріал, який буде не лише «зазубрюватися», а і відпрацьовуватися на уроці в усних ситуаціях, монологічному та діалогічному мовленні учнів, письмі та читанні, а, отже, в результаті ми отримаємо учня з високим рівнем знань, що буде відображено у даних моніторингового дослідження навчальних досягнень знань школярів.

Список використаних джерел

1. Аничков И. Е. Методика преподавания английского языка в средней школе / И. Е. Аничков. – М.-Л.: Просвещение, 1999. – 248с.
2. Давидов В. В. Психологія молодшого школяра / В. В. Давидов // Поч. освіта (ШС). – 2002. – № 42. – С.4.
3. Державна національна програма «Освіта. Україна ХХІ століття». – К.: Райдуга, 1994. – С.8-10.
4. Закон України «Про Освіту». – К.: Генеза, 1996.
5. Карп'юк О. Д. Англійська мова: [підруч. для 2 кл. загальноосвітніх навч. закладів] / О. Д. Карп'юк. – К.: Навч. книга, 2002. – 144с.
6. Коваленко-Буданська О. В. Засоби навчання англійської мови на молодшому етапі / О. В. Коваленко-Буданська // Англ. мова та л-ра. – 2005. – № 71. – С.8-9.
7. Психологія молодшого шкільного віку: [навч.-метод. пос.]. – ННПУ, 2000. – 31с.
8. Особливості навчання іноземним мовам у початковій школі // English. – 2001. – № 48. – С.2-3.
9. Шаповал С. Вивчаємо англійську. Формування інтересу до занять з англійської мови / С. Шаповал // English (ПС). – 2004. – № 46. – С.1-8.